

Rozprawa doktorska

Viewpoint(s) and voice(s) in Journalistic English: A Study of News Reports in Quality Press

Kategorie punktu widzenia i głosu w relacjach z wydarzeń na materiale anglojęzycznej prasy opiniotwórczej (quality press)

Anastazja Trofymczuk

Streszczenie

Niniejsza rozprawa dotyczy kategorii punktu widzenia i głosu (głosu mówiącego) oraz ich występowania w dyskursie dziennikarskim. Jej głównym celem jest zidentyfikowanie i zdefiniowanie głównych wariantów punktu widzenia i głosu, a także relacji między nimi, które pojawiają się w relacjach z wydarzeń i w narracjach dziennikarskich w opiniotwórczej prasie anglojęzycznej (brytyjskiej i amerykańskiej). W toku analizy opracowano konfiguracyjny model punktu widzenia (*Viewpoint Configuration*), obejmujący trzy główne obszary: kategorie punktu widzenia, odmiany głosu mówiącego oraz środki językowe służące do ich wyrażania w dyskursie.

Rozwiązania proponowane w rozprawie wyrastają z dotychczasowych koncepcji dotyczących dwóch kluczowych pojęć (punktu widzenia i głosu) omówionych w rozdziale 1, w którym przedstawiono również przykłady ich głównych językowych wyznaczników. Rozdział 2 skupia się na półautonomicznym statusie głosu w relacji do punktu widzenia. Omówiono w nim również kontinuum relacji między różnymi rodzajami głosu, od głosów pojedynczych (z nagłym lub stopniowym przejściem między nimi), przez hybrydową wielogłosowość (polifonię lub amalgamat różnych głosów), po post-hybrydowe zespalanie się (fuzję) głosów. Rozdział 3 rozpoczyna się od nieco sztucznego wyodrębnienia punktu widzenia z ram ogólnego modelu konfiguracyjnego, co umożliwi zbadanie przenikania się różnych typów punktów widzenia w dyskursie dziennikarskim. Następnie w analizie rozważa się łącznie punkt widzenia i głos, podkreślając trzy główne typy korelacji między nimi: (i) zarówno punkt widzenia, jak i głos mogą być zidentyfikowane jednocześnie, równolegle i niejako niezależnie od siebie; (ii) głos jest zidentyfikowany dzięki możliwości ustalenia danego punktu widzenia; (iii) określony głos sygnalizuje obecność takiego lub innego punktu widzenia. W końcowej części rozdziału przededefiniowano i zilustrowano pojęcie doświadczeniowego punktu widzenia. Kończący główną część rozprawy Rozdział 4 zawiera czternaście analiz, w których porównano różne relacje (od dwóch do pięciu) z tych samych wydarzeń opublikowane w różnych źródłach, w większości przypadków tego samego dnia. Analizie poddano występowanie różnych punktów widzenia i głosów oraz ich interakcje między.

Przeprowadzona w rozprawie analiza wskazuje, iż w anglojęzycznym opiniotwórczym dziennikarstwie (dokładniej: w jego części informacyjnej) korelacje i interakcje między punktami widzenia i głosami są wszechobecne. Analiza ta może też służyć jako sposób poszukiwania rozwiązań teoretycznych i opisowych dotyczących kategorii punktu widzenia i głosu ogólnie w tekstach nieliterackich.

Anastazja Trofymczuk